
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗΣ

Το αρχειακό υλικό του Συλλόγου Επιστημόνων Μαιών–Μαιευτών Περιφέρειας Εφετείου Ναυπλίου

Μιχάλης Μώρος*

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Σύλλογος Επιστημόνων Μαιών–Μαιευτών Περιφέρειας Εφετείου Ναυπλίου (Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου) ιδρύθηκε τυπικά με την έκδοση του Βασιλικού Διατάγματος 8 της 28ης Δεκεμβρίου 1955 (το οποίο τροποποιήθηκε με το υπ' αριθ. 206/16-2-1966 και ισχύει τώρα), αλλά ουσιαστικά τρία χρόνια αργότερα κατόπιν απόφασης του Υφυπουργού Κοινωνικής Πρόνοιας. Η Περιφέρεια του Συλλόγου καλύπτει τις (σημερινές) περιφερειακές ενότητες Αργολίδας, Κορινθίας, Αρκαδίας, Μεσσηνίας και Λακωνίας, με άλλα λόγια ολόκληρη την Περιφέρεια Πελοποννήσου. Παρά το γεγονός ότι ο Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου μετράει ήδη περισσότερο από μισό αιώνα ζωής, μέσα στον οποίο διεκπεραιώθηκε ένας μεγάλος αριθμός εγγράφων και διαδικασιών γραφειοκρατικού χαρακτήρα και λοιπές δραστηριότητες, ιδίως επιστημονικές και επαγγελματικές, το αρχειακό του υλικό είναι εξαιρετικά περιορισμένο περιλαμβάνοντας μερικές δεκάδες εγγράφων και αναφορών στο Αρχείο του Σ.Ε.Μ.Μ. Αθηνών και του περιοδικού "ΕΛΕΥΘΩ".

Το γεγονός αυτό κατά πάσα πιθανότητα πρέπει να αποδοθεί στην έλλειψη στέγασης του Συλλόγου, εξαιτίας της οποίας το Αρχείο μεταφερόταν στις οικίες των εκάστοτε Προέδρων και Γραμματέων με αποτέλεσμα το μεγαλύτερο μέρος του να χαθεί. Τα μοναδικά βιβλία που τηρούνται από την ίδρυσή του είναι το Μητρώο Μελών και το Βιβλίο Εσόδων – Εξόδων, μαζί με το Βιβλιάριο Τραπεζικών Καταθέσεων και τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας.

Στο άρθρο που ακολουθεί παρουσιάζεται το αρχειακό υλικό του Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου και μέσα από αυτό επιχειρείται η παρουσίαση της ιστορίας του Συλλόγου. Ο συγγραφέας του άρθρου κατανοεί ότι η έλλειψη πολλών στοιχείων δημιουργεί περιορισμούς στην παρουσίαση μιας ολοκληρωμένης ιστορικής καταγραφής.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

* Ο συγγραφέας ευχαριστεί το Σ.Ε.Μ.Μ. Αθήνας για τη διάθεση του αρχειακού του υλικού, από το οποίο προέρχονται οι περισσότερες πληροφορίες και φωτογραφίες του παρόντος άρθρου.

* Το άρθρο αποτελεί απόσπασμα από το βιβλίο της "Ιστορίας της Μαιευτικής", το οποίο εκπονείται σε συνεργασία με την κ. Παλλού Λυμπέρη, Μαία, ΜSc, Διοικητική Γραμματέα του Σ.Ε.Μ.Μ. Αθήνας.

---

* Μαιευτής, MSc, Πρόεδρος Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου, Κ.Υ. Γκούρας. Γ.Ν. Κορίνθου.

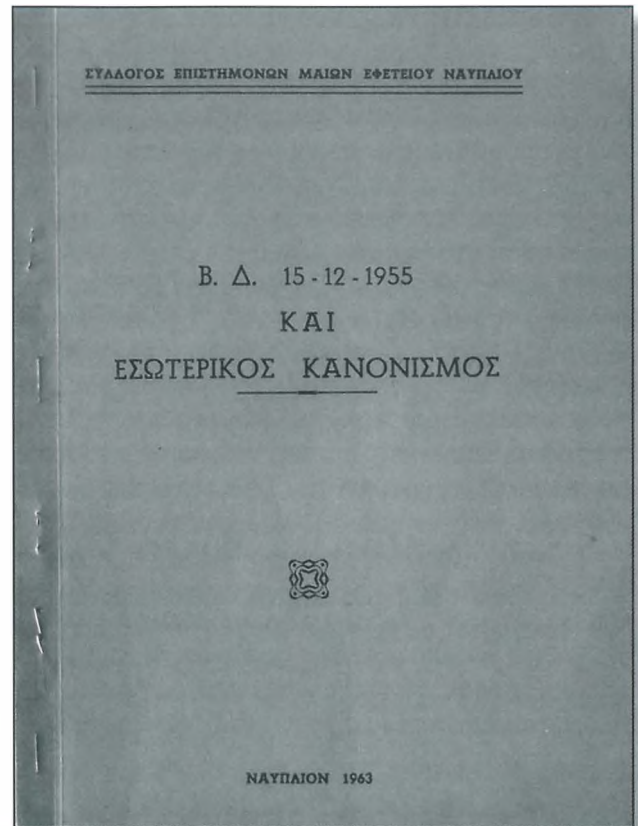
* Ο συγγραφέας παρακαλεί οποιονδήποτε συνάδελφο διαθέτει σχετικές πληροφορίες, φωτογραφίες, επιστολές κ.λπ. να επικοινωνήσει με το Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου.

Αρχειακές αναφορές στα Διοικητικά Συμβούλια του Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου

Όπως είχε οριστεί από το Βασιλικό Διάταγμα 8 της 28ης Δεκεμβρίου 1955 (το οποίο τροποποιήθηκε με το υπ' αριθ. 206/16-2-1966 και ισχύει τώρα), στην Ελλάδα έπρεπε να ιδρυθούν Σύλλογοι Μαιών με έδρα την πόλη όπου υπήρχε Εφετείο και περιοχή ευθύνης την ίδια με την Εφετειακή Περιφέρεια (Β.Δ. 28-12-1955, ΦΕΚ 347, άρθρα 1-5). Παρά ταύτα, ο πρώτος Σύλλογος Μαιών που ιδρύθηκε ήταν της Αθήνας, ο οποίος και σύντομα οργανώθηκε, χωρίς ωστόσο η επαρχία να ακολουθήσει το παράδειγμά του. Για το λόγο αυτό με την υπ' αριθ. Ε.Γ. 2709/12-11-58 απόφασή του ο Υφυπουργός Κοινωνικής Πρόνοιας Ιωάννης Ψαρρέας όρισε προσωρινές διοικούσες επιτροπές σε 10 Εφετειακές Περιφέρειες, οι οποίες εντός 6 μηνών είχαν την υποχρέωση να κινήσουν όλες τις νόμιμες διαδικασίες για τη σύσταση Περιφερειακών Συλλόγων Μαιών.

Οι πρώτες αυτές Εφετειακές Περιφέρειες, οι οποίες αργότερα μετασχηματίστηκαν σε 9 Συλλόγους, ήταν οι εξής: Αχαΐας, Αργολίδας, Θεσσαλονίκης, Ιωαννίνων, Κέρκυρας, Κυκλάδων, Λάρισας, Ρόδου, Ροδόπης και Χανίων (υπ' αριθ. Ε.Γ. 2709/12-11-58 απόφαση). Για την Περιφέρεια του Εφετείου Ναυπλίου ο Υφυπουργός όρισε προσωρινή διοικούσα επιτροπή, που αποτελούνταν από τις Μαίες: Αριάδνη Νικητοπούλου, Γεωργία Ελευθερουδάκη, Αικατερίνη Γκιώζου, Μαργαρίτα Σωτηροπούλου-Καρναβάζου και Βασιλική Κατσουλέα. Πράγματι, μετά τη σύγκλιση της Γενικής Συνέλευσης και τις Αρχαιρεσίες, το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Μαιών Ναυπλίου αποτελούνταν από τις: Αικατερίνη Γκιώζου (Πρόεδρος), Ελένη Αντωνακοπούλου (Αντιπρόεδρος), Σταματίνα Δαγρέ (Γραμματέας) και τα Μέλη: Κανέλλα Ζαφειροπούλου, Ευθυμία Κόλλια, Μαρία Σωτηροπούλου και Ε. Νικητοπούλου (Καταστατικό Σ.Ε.Μ. Ναυπλίου, σελ 40, 1959). Στις 19 Μαρτίου 1959 το Διοικητικό Συμβούλιο και η Γενική Συνέλευση κατάρτισαν τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Συλλόγου και στις 28 Δεκεμβρίου 1962 δημιούργησαν τραπεζικό λογαριασμό στην Εθνική Τράπεζα για τη συγκέντρωση των επίσιων συνδρομών των Μελών και την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων του Συλλόγου.

Ατυχώς, από το Αρχείο του Σ.Ε.Μ. Ναυπλίου, με την εξαίρεση του Μητρώου Μελών, του Βιβλίου Εσό-

Ο Εσωτερικός Κανονισμός του Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου.

δων – Εξόδων, του Βιβλιαρίου Καταθέσεων και του Εσωτερικού Κανονισμού, απουσιάζει οποιοδήποτε άλλο έγγραφο από ιδρύσεως του Συλλόγου έως και τις αρχές της δεκαετίας του 1990, με αποτέλεσμα να στερούμαστε βασικών γνώσεων γύρω από τη λειτουργία, την οργάνωση και τις δραστηριότητες του Συλλόγου, πληροφορίες που απουσιάζουν σε σημαντικό βαθμό και από τις Αρχές της περιοχής, καθώς και από το Αρχείο του Σ.Ε.Μ.Μ.Α. στο οποίο ορισμένες αναφορές στάθηκε δυνατό να ανευρεθούν. Μερικές ακόμα αναφορές εντοπίστηκαν δημοσιευμένες στο επιστημονικό περιοδικό “ΕΛΕΥΘΩ”.

Η μια από αυτές αφορά το θάνατο της πρώτης Προέδρου Αικατερίνης Γκιώζου, στις 12 Φεβρουαρίου 1961, η οποία επαληθεύεται και από το Μητρώο Μελών του Σ.Ε.Μ. Ναυπλίου, και η δεύτερη στο τεύχος 8 της περιόδου Μαρτίου-Απριλίου 1977, στην οποία ο Σ.Ε.Μ. Ναυπλίου ανακοινώνει τη σύνθεση του νέου Διοικητικού Συμβουλίου, το οποίο προέκυψε μετά τις Αρχαιρεσίες της 27ης Φεβρουαρίου του ίδιου έτους.

Στο δημοσίευμα δεν αναφέρεται ο ρόλος της κάθε Μαίας στο Διοικητικό Συμβούλιο, ωστόσο αυτό διαπιστώνεται από το υπ' αριθμ. 95/26-4-1977 έγ-

γραφο του Σ.Ε.Μ. Ναυπλίου προς το Σ.Ε.Μ. Αθήνας, στο οποίο αναφέρεται ότι Πρόεδρος του Συλλόγου για την τριετία 1977-1980 ήταν η Αγγελική Αποστόλου-Πρέσβελου, Αντιπρόεδρος η Σοφία Γερασίμου-Λιάτα, Γραμματέας η Παναγούλα Αθανασοπούλου-Σαββίδου, Ταμίας η Ιωάννα "Κλαφούντη" (σημείωση: προφανώς πρόκειται περί λάθους μιας και δεν αναφέρεται στο Μητρώο Μελών Μαία με το επώνυμο αυτό και πιθανότατα αναφέρονται στην Ιωάννα "Καλφαντή") και Μέλη οι: Αγγελική Σμυρνωτάκη-Ξυδηνά, Παρασκευή Μπόβολου-Αραπογιάννη και Ελένη Νικητιανού-Κωτσοβού. Στο Πειθαρχικό Συμβούλιο εξελέγησαν οι Μαρία Κοκονούλη, Κωνσταντίνα Μπουναγή και Χριστίνα Αλεξανδρή (έγγραφο υπ' αριθμ. 95/26-4-1977, "ΕΛΕΥΘΩ", τεύχος 8, σελ. 25, 1977).

Σε αναζήτηση στο Μητρώο Μελών δεν στάθηκε δυνατό να εντοπιστούν όλες οι προαναφερόμενες Μαίες, αλλά ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι οι 5 εξ αυτών, που εντοπίστηκαν, κατοικούσαν σε χωριά και όχι στις πόλεις του Νομού Αργολίδας. Η μη καταγραφή τους στο Μητρώο Μελών πιθανώς

να οφείλεται στο ότι ίσως ήταν εγγεγραμμένες σε άλλους Συλλόγους από τους οποίους δεν διαγράφηκαν, αλλά αυτό αποτελεί εικασία και όχι ασφαλές συμπέρασμα.

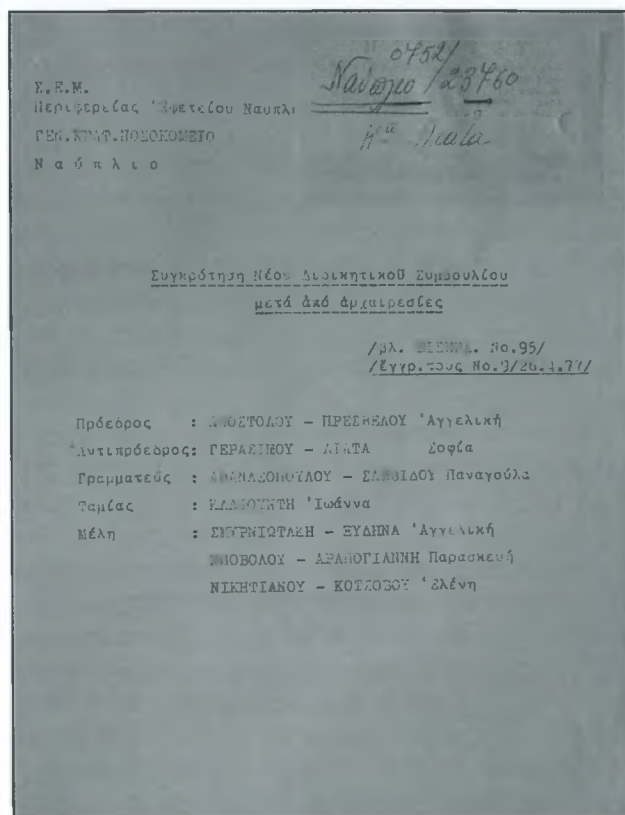
Η τρίτη αναφορά στο Σ.Ε.Μ. Ναυπλίου εντοπίζεται στο περιοδικό "ΕΛΕΥΘΩ", στο τεύχος 11 της περιόδου Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου 1977, και περιλαμβάνει υπόμνημα που κατέθεσε ο Σύλλογος στους Υπουργούς Προεδρίας της Κυβερνήσεως, Κοινωνικών Υπηρεσιών και Συντονισμού και Οικονομικών, περί χορήγησης ορισμένων επιδομάτων σε Μαίες Αγροτικών Ιατρείων και Υγειονομικών Σταθμών ("ΕΛΕΥΘΩ", τεύχος 11, σελ. 17, 1977). Τελικά, όπως προκύπτει από έγγραφο άνευ αριθμού πρωτοκόλλου και ημερομηνίας, το αίτημα των Μαιών του Σ.Ε.Μ. Ναυπλίου δικαιώθηκε και χορηγήθηκε επίδομα 2.000 δραχμών.

Η τέταρτη αναφορά, που εντοπίστηκε στο Αρχείο του Σ.Ε.Μ.Μ.Α., αφορά το υπ' αριθμ. πρωτ. 77/28-4-1980 έγγραφο του Σ.Ε.Μ. Ναυπλίου, στο οποίο ανακοινώνεται η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου με Πρόεδρο τη Σοφία Γερασίμου-Λιάτα και Αντιπρόεδρο τη Βασιλική Λαμπρινίδου-Δημητράκη (έγγραφο υπ' αριθμ. 77/28-4-1980).

Δεδομένου ότι οι Αρχαιρεσίες των Εφετειακών Συλλόγων πραγματοποιούνται ανά τριετία –εκτός απροόπτου ή διαφορετικής απόφασης των Συμβουλίων τους– τα υπάρχοντα στοιχεία δεν μας διαφωτίζουν σχετικά με τα Διοικητικά Συμβούλια κατά τα έτη 1962 έως 1977, οπότε και υπό κανονικές συνθήκες θα έπρεπε να έχουν διενεργηθεί 5 φορές Αρχαιρεσίες με ισάριθμα Διοικητικά Συμβούλια. Για το ίδιο διάστημα δεν διαθέτουμε κανένα άλλο στοιχείο περί της δραστηριότητας του Συλλόγου. Πιθανώς, στο διάστημα αυτό ο Σύλλογος να υπολειπουργούσε ή η λειτουργία του να περιοριζόταν στην τυπική γραφειοκρατική διαδικασία της εγγραφής νέων Μελών, όπως διαπιστώνεται από το Μητρώο, απαιτείται όμως εκτενέστερη έρευνα για να επιβεβαιώσει ή να απορρίψει αυτό το συμπέρασμα.

Σε χειρόγραφη επιστολή –από την οποία απουσιάζει αριθμός πρωτοκόλλου και ακριβής ημερομηνία– ανακοινώνεται στο Σ.Ε.Μ.Μ.Α. η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου των Αρχαιρεσιών του έτους 1984, με την εξής σύνθεση: Πρόεδρος η Μαρία Μιχαλοπούλου-Γαλατσοπούλου, Αντιπρόεδρος η Αγγελική Φλώρου-Μπουλέα, Γραμματέας η Δήμητρα Τότσικα, Ταμίας η Βασιλική Βασιλοπούλου και Μέλη η Αικατερίνη Βουλγαράκη και η Μαρία Ψύλλα (χειρόγραφη επιστολή άνευ αριθμού πρωτοκόλλου).

Από το Βιβλίο Πρακτικών των Συνεδριάσεων και από το έγγραφο υπ' αριθμ. πρωτ. 410/14-4-1994 του

Η επιστολή του Σ.Ε.Μ. Περιφέρειας Εφετείου Ναυπλίου προς το Σ.Ε.Μ. της Αθήνας, στο οποίο ανακοινώνεται η συγκρότηση του νέου Δ.Σ. του Σ.Ε.Μ. Ναυπλίου, το οποίο προέκυψε από τις Αρχαιρεσίες της 27ης Φεβρουαρίου 1977.

Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου, προκύπτει ότι έως και τις 13 Φεβρουαρίου 1994 Πρόεδρος του Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου ήταν η Μαρία Μιχαλοπούλου, την οποία διαδέχθηκε η Βασιλική Βασιλοπούλου, η οποία παρέμεινε Πρόεδρος έως και τις 3 Φεβρουαρίου 2008. Στο τότε Διοικητικό Συμβούλιο Αντιπρόεδρος εκλέχθηκε η Χρυσούλα Μαυραντωνάκη, Γραμματέας η Σμαρώ Ιωαννίδη-Μπούρη και Ταμίας η Κλειώ Γκάντζιου, ενώ στο Πειθαρχικό Συμβούλιο εκλέχθηκαν η Πηνελόπη Αλεξοπούλου και η Λιλή Μπούρη (υπ' αριθμ. 410/11-4-1994 έγγραφο του Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου).

Στις 3 Φεβρουαρίου 2008 οι Αρχαιρεσίες ανέδειξαν νέο Διοικητικό Συμβούλιο, στο οποίο για πρώτη φορά στην ιστορία του Συλλόγου συμμετείχαν και άρρενες Μαιευτές. Η σύνθεσή του αποτελούνταν από τους Αγησίλαο Παιδάκη (Πρόεδρο), Μαρία Ψύλλα (Αντιπρόεδρο), Μιχάλη Μώρο (Γραμματέα), Γεωργία Αγγέλανα (Ταμιά) και Χριστίνα Βλαχοπούλου (Μέλος), ενώ στο Πειθαρχικό Συμβούλιο εκλέχθηκαν η Σμαρώ Ιωαννίδη-Μπούρη με αναπληρωματικό Μέλος τη Μαρία Διονυσοπούλου (Βιβλίο Πρακτικών Συνεδριάσεων Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου, σελ. 1, 2008).

Στις Αρχαιρεσίες της 27ης Φεβρουαρίου 2011 και στη μετέπειτα ψηφοφορία η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου έχει ως εξής: Μιχάλης Μώρος (Πρόεδρος), Αγησίλαος Παιδάκης (Αντιπρόεδρος), Παρασκευή Ντεβέ (Γραμματέας), Ειρήνη Γκολέμη (Αναπληρώτρια Γραμματέας), Γεωργία Αγγέλανα (Ταμίας), Βασιλική Τσιγώνια (Αναπληρώτρια Ταμίας) και Ελένη Πολυδώρου (Μέλος). Στο Πειθαρχικό Συμβούλιο εκλέχθηκε η Ειρήνη Λεοντίδου (Βιβλίο Πρακτικών Συνεδριάσεων Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου, σελ. 1, 2011).

Σε αντιπαραβολή με τα στοιχεία των Μελών που έχουν καταγραφεί στο Μητρώο, διαπιστώνεται ότι σε όλα τα Διοικητικά Συμβούλια η πλειοψηφία των Μελών προερχόταν από το Νομό Αργολίδας. Το γεγονός αυτό πιθανώς να συνέβη για πρακτικούς λόγους, δηλαδή, για τη διευκόλυνση της επικοινωνίας των Μελών του Δ.Σ., της πραγματοποίησης των Συνεδριάσεων κ.λπ.

Δραστηριότητες του Συλλόγου

Η πρώτη καταγεγραμμένη δραστηριότητα αφορά τη σύνταξη Καταστατικού στις 19 Μαρτίου 1959 και τρία χρόνια αργότερα τη δημιουργία τραπεζικού λογαριασμού. Το ίδιο διάστημα φαίνεται πως λειτούργησε το Μητρώο Μελών με πρώτη καταγραφή της Προέδρου του τότε Διοικητικού Συμβουλίου και εγγραφές των πρώτων Μαιών της Εφετειακής Περιφέρειας.

Η επόμενη δραστηριότητα αφορά τη σύνταξη

υπομνήματος προς τα συναρμόδια υπουργεία “περί της καταβολής επιδόματος στις Μαιές της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας”, το οποίο έγινε από το Διοικητικό Συμβούλιο του 1977.

Στις 5 έως 8 Νοεμβρίου 1992, επί προεδρίας Μαρίας Μιχαλοπούλου, ο Σύλλογος Μαιών-Μαιευτών Ναυπλίου διοργάνωσε στο Ναύπλιο το “5ο Πανελλήνιο Συνέδριο Μαιών-Μαιευτών”, το οποίο παρακολούθησαν περισσότεροι από 500 σύνεδροι και ήταν το πρώτο και έως τώρα μοναδικό Πανελλήνιο Συνέδριο, που ανέλαβε ο Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου.

Επί προεδρίας Βασιλικής Βασιλοπούλου έγιναν σημαντικές παρεμβάσεις σε ό,τι αφορούσε τα επαγγελματικά και εργασιακά δικαιώματα των Μαιών-Μαιευτών και διοργανώθηκαν εκδηλώσεις για τις εορτές της “Μητέρας” και της “Παγκόσμιας Ημέρας της Μαιάς”.

Τα Διοικητικά Συμβούλια που προέκυψαν μετά τις Αρχαιρεσίες του 2008, ασχολήθηκαν με την αναδιοργάνωση του Συλλόγου ανανεώνοντας τον τρόπο λειτουργίας του. Έγιναν προσπάθειες συγκέντρωσης και εμπλουτισμού του Αρχείου του, δημιουργήθηκε ηλεκτρονικό αρχείο Μελών, εκδόθηκε ηλεκτρονικό περιοδικό, καθιερώθηκε το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και ιστοσελίδα και οργανώθηκε εκ νέου το Ταμείο. Θεσμοθετήθηκε η διοργάνωση των Μετεκπαιδευτικών Σεμιναρίων Μητρικού Θηλασμού, τα οποία αποφασίστηκε να διοργανώνονται μια φορά το χρόνο σε μόνιμη βάση. Παράλληλα, τα Διοικητικά Συμβούλια φρόντισαν για την επιμόρφωση των Μελών του Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου διοργανώνοντας ομιλίες και διαλέξεις γύρω από μαιευτικά και γυναικολογικά ζητήματα, καθώς και για την προβολή του μαιευτι-

Ναύπλιο, 5-8 Νοεμβρίου 1992, Ξενοδοχείο “XENIA PALACE”: “5ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΜΑΙΩΝ-ΜΑΙΕΥΤΩΝ”. Στο βήμα ο κ. Νικ. Παπανικολάου, Καθηγητής Μαιευτικής-Γυναικολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

κού επαγγέλματος μέσα από την αρθρογραφία στον ηλεκτρονικό και ευρύτερο Τύπο. Επιπλέον, υπήρξαν εκδηλώσεις για ενημέρωση του κοινού σε θέματα υγείας και πρόληψης. Ταυτόχρονα επετεύχθη αναθέρμανση και σύσφιξη των σχέσεων των Μελών της μεγάλης Περιφέρειας του Συλλόγου, αλλά και των υπολοίπων Συλλόγων με το Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου.

Αρχειακό υλικό

Παρά το γεγονός ότι ο Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου έχει μια ιστορία πενήντα χρόνων στην Ελλάδα, δυστυχώς δεν συμβαίνει το ίδιο και με το Αρχείο του. Πιθανολογούμε ότι μέσα στο μισό αιώνα λειτουργίας του ο Σύλλογος του Ναυπλίου διακίνησε κάποιον άγνωστο αριθμό εγγράφων, τα οποία όμως δεν κατέστη δυνατό να ανευρεθούν. Η απουσία τους πιθανώς σχετίζεται με την αδυναμία του Συλλόγου να διατηρήσει γραφείο, οπότε και τα όποια έγγραφα φυλάσσονταν σε άγνωστους χώρους και ενδεχομένως να καταστράφηκαν ή να χάθηκαν.

Σύμφωνα με προφορικές μαρτυρίες Μαιών, για ένα διάστημα το υλικό που ήταν απαραίτητο για τη λειτουργία του Συλλόγου μεταφερόταν μεταξύ Νοσοκομείων και της οικίας του εκάστοτε Προέδρου ή Γραμματέα, ώστε το Μέλος που επιθυμούσε εγγραφή στο Μητρώο χρειαζόταν να επικοινωνήσει με εκπρόσωπο του Διοικητικού Συμβουλίου για να του διατεθεί το Μητρώο και να πραγματοποιήσει μόνο του την εγγραφή του. Η σχεδόν πλήρης απουσία εγγράφων και αλληλογραφίας από το Αρχείο του Συλλόγου Μαιών-Μαιευτών Αθηνών, προερχόμενης από τον Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου, μπορεί επίσης να υποδηλώνει ότι ο τελευταίος υπολειπομένησε για αρκετά χρόνια. Τα μοναδικά αρχειακά υλικά που χρονολογούνται από ιδρύσεως του Συλλόγου, είναι το Μητρώο Μελών, το Βιβλιάριο Καταθέσεων και η σφραγίδα η οποία αντικαταστάθηκε το 2008.

Μητρώο Μελών

Το Μητρώο Μελών χρονολογείται από το Μάρτιο του 1959 (ημερομηνία πρώτης καταχώρησης) και διατηρείται σε αρκετά καλή κατάσταση. Στις σελίδες του μπορεί κανείς να εντοπίσει μόλις 7 Μαίες, που εγγράφηκαν στο Σύλλογο έχοντας λάβει άδεια άσκησης επαγγέλματος από το Ανώτατο Υγειονομικό Συμβούλιο. Δυστυχώς, όμως, υπάρχουν αρκετές ανακολουθίες σε ό,τι αφορά τις χρονολογίες εγγραφής και τα προσωπικά στοιχεία των Μελών. Έτσι, δεν παρατηρείται αύξων αριθμός έτους εγγραφής σε όλες τις περιπτώσεις με αποτέλεσμα, επί παραδείγματι, Μέλη με αύξοντες αριθμούς 8, 9 και 10 να

φέρονται εγγεγραμμένα τα έτη 1961, 1967 και 1960. Άλλωστε, πολλά από τα Μητρώα είναι ελλιπή σε ό,τι αφορά τα προσωπικά στοιχεία, ενώ κάποια άλλα είναι πλήρη σε όλα τα πεδία. Επίσης, οι περισσότερες σελίδες του Μητρώου φέρουν διαφορετικό είδος γραφής και διαφορετικούς γραφικούς χαρακτήρες με τους οποίους συμπληρώνονται στοιχεία, τα οποία έλειπαν κατά την αρχική καταγραφή. Πιστεύουμε, με κάθε επιφύλαξη, ότι τα παραπάνω χαρακτηριστικά του Μητρώου Μελών υποδηλώνουν ότι:

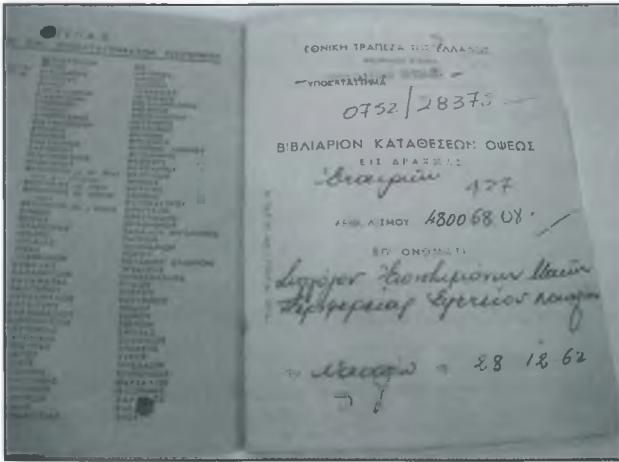
1. Για ένα τουλάχιστον διάστημα η καταγραφή των Μελών δεν γινόταν στο Μητρώο, αλλά σε πρόχειρους καταλόγους από τους οποίους έγινε σε ύστερο χρόνο η μεταφορά στο βιβλίο του Μητρώου Μελών, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται ανακολουθίες μεταξύ του αύξοντα αριθμού εγγραφής και της χρονολογίας εγγραφής. Η άποψη αυτή ενισχύεται από το γεγονός ότι ο αύξοντας αριθμός Μητρώου 1 (Ζερβού-Γκιώζου Αικατερίνη, 1959) διεγράφη, πιθανώς εξαιτίας του θανάτου της το 1961 και η αρίθμηση ξεκίνησε από το επόμενο Μέλος, το οποίο είχε επίσης εγγραφεί κατά το 1959.

2. Πολλά διαφορετικά άτομα, πιθανώς και τα ίδια τα Μέλη ή άτομα του εκάστοτε Διοικητικού Συμβουλίου, εμπλέκονταν στην καταγραφή του Μητρώου προσθέτοντας στοιχεία που έλειπαν από την αρχική καταγραφή, π.χ. τόπος εργασίας και κατοικίας, διαγραφές και μεταγραφές, συνταξιοδοτήσεις, θάνατοι κ.λπ. Μάλιστα, οι τρεις πρώτες εγγραφές του Μητρώου φέρουν τα ονοματεπώνυμα με διαφορετικό γραφικό χαρακτήρα και τύπο μελάνης από τα υπόλοιπα στοιχεία.

Εξαιτίας των ανακολουθιών αυτών του Μητρώου και της έλλειψης γενικότερων στοιχείων όπως ο τόπος εργασίας, δεν είμαστε σε θέση χρησιμοποιώντας το ως πηγή να αποφανθούμε εάν ο αριθμός Μελών του Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου αποτελούσε και τον πραγματικό αριθμό Μαιών που πρόσφεραν τις υπηρεσίες τους στην Περιφέρειά του, δεδομένου ότι κάποιες από αυτές δεν είχαν γραφτεί είτε διότι ήταν πρακτικές που στερούνταν άδειας, ή εξαιτίας αδιαφορίας και άγνοιας.

Βιβλιάριο Καταθέσεων

Το Βιβλιάριο Καταθέσεων του Σ.Ε.Μ. Ναυπλίου χρονολογείται από τις 28 Δεκεμβρίου 1962 και εκδόθηκε από το υποκατάστημα της Εθνικής Τράπεζας στο Ναύπλιο. Η πρώτη κατάθεση αφορά το ποσό των 2.000 δραχμών. Δεδομένου ότι η χρηματική συνδρομή προς το Σύλλογο εκείνη την περίοδο ήταν 100 δραχμές το έτος, συμπεραίνουμε ότι αφορούσε

Το Βιβλιάριο Καταθέσεων του Σ.Ε.Μ. Ναυπλίου στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας, Υποκατάστημα Ναυπλίου. Ημερομηνία ανοίγματος λογαριασμού: 28 Δεκεμβρίου 1962).

συνδρομές 20 Μελών του Σ.Ε.Μ., ενώ το Μητρώο έως εκείνη την περίοδο περιλάμβανε 94 Μέλη από τα οποία, όμως, χρειάζεται να αφαιρεθούν περί τα 15, δεδομένου ότι φέρονται να έχουν εγγραφεί μετά το 1962 εξαιτίας της προαναφερόμενης ανακολουθίας χρονολογιών και αύξοντα αριθμού Μητρώου.

Η κίνηση του λογαριασμού έως και το 1994 περιλαμβάνει κυρίως καταθέσεις (16 τον αριθμό) και τόκους και ουδεμία ανάληψη. Φαίνεται ότι ο λογαριασμός αυτός αφορούσε το αποθεματικό του Συλλόγου. Η απουσία αναλήψεων φαίνεται να υποδηλώνει ότι το εκάστοτε Διοικητικό Συμβούλιο διατηρούσε κάποιο χρηματικό ποσό για την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων και το ταμειακό υπόλοιπο, που προέκυπτε από τις συνδρομές των Μελών αποταμιευόταν. Εξαιτίας της απουσίας χρηματικής επιχορήγησης από το κράτος ή δωρεάς από ιδιώτες, ολόκληρη η μικρή χρηματική περιουσία του Σ.Ε.Μ. Ναυπλίου προερχόταν, όπως και σήμερα, από τις ετήσιες συνδρομές των Μελών του. Πάντως, από μελέτη του Βιβλίου Εσόδων – Εξόδων διαφαίνεται ότι ένα ποσό είχε διατεθεί στο Σύλλογο από δωρεές Μελών του.

Βιβλίο Εσόδων – Εξόδων

Το Βιβλίο Εσόδων – Εξόδων του Σ.Ε.Μ. Ναυπλίου χρονολογείται από το 1968, αλλά περιλαμβάνει και καταχώρηση του Ταμείου του έτους 1967. Πρόκειται για ποσό της τάξης των 24.879 δραχμών, που αποτελούσε το αποθεματικό του Συλλόγου έως και το έτος 1967, το οποίο και καταγράφηκε στο Βιβλίο του 1968. Πριν από τα έτη αυτά δεν ανευρέθηκε Βιβλίο Εσόδων – Εξόδων και τα οποιαδήποτε στοιχεία

λαμβάνονται από την κίνηση του τραπεζικού λογαριασμού όπως αυτή καταγράφεται στο Βιβλιάριο Καταθέσεων της Εθνικής Τράπεζας. Το Βιβλίο Εσόδων – Εξόδων καταγράφει ένα ενδιαφέρον γεγονός: την προσφορά εκ μέρους Μαιών χρηματικών δωρεών προς το Σύλλογο, η οποία παρατηρείται κατά τη δεκαετία του 1970 και τις αρχές της δεκαετίας του 1980, οι οποίες καταχωρούνται με την ένδειξη “από ευχαρίστηση”, ή “έκτακτη προσφορά”, ή “έκτακτη ενίσχυση” και αφορούν ποσά πολλαπλάσια της ετήσιας συνδρομής. Τα περισσότερα έξοδα αφορούν το λειτουργικό κόστος του Συλλόγου, το οποίο κανείς παρατηρεί ότι τροποποιείται ακολουθώντας τις αλλαγές στην Τεχνολογία. Πράγματι, στις δεκαετίες 1960-1970 αναφέρεται κόστος τηλεγραφημάτων και δακτυλογραφήσεων και τις επόμενες δεκαετίες καταγράφονται έξοδα για τηλεφωνήματα έως και τη χρήση των υπηρεσιών του Διαδικτύου. Το μεγαλύτερο κόστος για το Σύλλογο, αναδρομικά, φαίνεται πως ήταν τα ταχυδρομικά έξοδα, η αγορά γραφικής ύλης και τα έξοδα μεταφοράς των Προέδρων των εκάστοτε Διοικητικών Συμβουλίων προκειμένου να συμμετάσχουν σε συμβούλια και εκπροσωπήσεις σε διάφορες Τοπικές Αρχές και στις υπηρεσίες της Κεντρικής Εξουσίας (Βιβλίο Εσόδων – Εξόδων Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου, σελ. 1-150, 1959-2011).

Πρακτικό Συνεδριάσεων – Πρωτόκολλο Αλληλογραφίας

Το υπάρχον Πρωτόκολλο Αλληλογραφίας και το Πρακτικό των Συνεδριάσεων είναι κατά πολύ νεότερα και χρονολογούνται από τις αρχές του 1990, περιλαμβάνοντας πληροφορίες για τα πεπραγμένα των 4 τελευταίων Διοικητικών Συμβουλίων. Θεωρείται βέβαιο ότι υπήρχαν και παλαιότερα βιβλία, που όμως δεν στάθηκε δυνατό να ανευρεθούν, στα οποία θα περιέχονταν χρήσιμες πληροφορίες για τις προηγούμενες δεκαετίες, τη σύνθεση των Διοικητικών Συμβουλίων, τα πεπραγμένα του Συλλόγου και αλληλογραφία με τα Μέλη του. Έως και τη στιγμή που γράφεται αυτό το κεφάλαιο, η έρευνα συνεχίζεται και ίσως στο μέλλον υπάρξουν θετικά αποτελέσματα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία τρία χρόνια ο Σύλλογος Μαιών-Μαιευτών Ναυπλίου έχει ξεκινήσει μια προσπάθεια συγκέντρωσης αρχειακού υλικού και αναφορών, που σχετίζονται με τη δραστηριότητά του από το 1959 έως και σήμερα, σε μια απόπειρα να καταγραφεί η ιστορία του και η προσφορά του στα μαιευτικά

δρώμενα τα τελευταία 50 χρόνια. Λόγω των γεγονότων που προαναφέρθηκαν, τα στοιχεία παραμένουν ακόμα ελλιπή σε πολλά σημεία και ενδεικτικό είναι ότι το Αρχείο από το 2008 έως σήμερα είναι ογκώδες και κατά πολύ πολλαπλάσιο του συνολικού αρχειακού υλικού, το οποίο διαθέτει η Γραμματεία του Συλλόγου από το 1959 έως και το 2008. Η έντονη δραστηριότητα όλων των Συλλόγων από ιδρύσεώς τους καθιστά βέβαιη την ύπαρξη μεγάλου όγκου αρχειακού υλικού στους λοιπούς Εφετειακούς Σ.Ε.Μ.Μ., ιδίως της Αθήνας, εξαιτίας της προβλεπόμενης από το Νόμο εποπτείας του επί της λειτουργίας των Σ.Ε.Μ.Μ., αλλά και της δυνατότητας της απευθείας επικοινωνίας με την Κεντρική Διοίκηση.

Η σχετική έρευνά μας στο Αρχείο του Σ.Ε.Μ.Μ. Αθηνών αποδεικνύει ότι αυτό *“per se”* (αυτό το ίδιο) είναι πολυποίκιλο και εξαιρετικά εκτενές, αλλά σε μεγάλο βαθμό παραμένει αταξινόμητο. Θεωρείται επιβεβλημένο –σε συνεργασία με ειδικούς επιστήμονες– να τύχει αποδελτίωσης και επιστημονικής έρευνας, διότι αποτελεί μια “ζωντανή” καταγραφή της εξέλιξης του μαιευτικού επαγγέλματος στη χώρα μας. Η επιστημονική του καταγραφή προτείνεται να συντελεστεί μέσω της δημιουργίας μιας ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων του αρχειακού υλικού όλων των Συλλόγων, η οποία θα είναι προσβάσιμη από Μαίες, Μαιευτές, ιστορικούς – ερευνητές και κάθε ενδιαφερόμενο, όπως έχει συμβεί με δεκάδες άλλα αρχειακά έγγραφα σε ολόκληρο τον κόσμο.

Διατελέσαντες Πρόεδροι Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου 1958 – 2011

ΕΤΗ	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
1958-1961	Αικατερίνη Γκιάζου
1961-1977	Απουσιάζουν στοιχεία
1977-1980	Αγγελική Αποστόλου-Πρέσβελου
1980-1984	Σοφία Γερασίμου-Λιάτα
1984-1994	Μαρία Μιχαλοπούλου-Γαλατσοπούλου
1994-2008	Βασιλική Βασιλοπούλου
2008-2011	Αγησίλαος Παιδάκης
2011-σήμερα	Μιχάλης Μώρος

ABSTRACT

Michalis Moros: The archives of Midwives' Association of Nafplio.

“ELEFTHO”, 3: 116-122, 2011

Midwives' Association of Nafplio (S.E.M.M. Nafpliou) was typically founded due to the Royal Decree of the 28th of December 1955 but it was after the Ministerial Decree of 1958 that the Association began its function. The regional responsibility of the Nafplio Association covers the peripheral administrations of Argolis, Korinthia, Arkadia, Messinia and Lakonia, that is in fact the whole Peloponnisos Region.

Despite the fact that Midwives' Association of Nafplio is functional for more than half a century, its archive is restricted to very few documents, most of them either in the archives of Midwives' Association of Athens or published in the scientific magazine “ELEFTHO”.

This archive shortage may possibly be attributed to the fact that S.E.M.M. Nafpliou has never had offices and the archive has been moved from one President and Secretary to another and as a result the majority of documents have been lost. The only books dated back to the foundation years of the Association are the book of registered members, the book of income and expenses, the book of bank transfers and the book of inner rules.

The present article is an attempt to present the history of S.E.M.M. Nafpliou through the existing archives but the author is fully aware of the fact that the presented historical article may be not be a totally integrated historical recording due to the aforementioned archive shortage.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Β.Δ. 28-12-1955, ΦΕΚ 317, άρθρα 1-5, σελ. 1.
2. Υπ' αριθ. Ε.Γ. 2709/12-11-58 απόφαση Υφυπουργού Κοινωνικής Πρόνοιας.
3. Καταστατικό Σ.Ε.Μ. Ναυπλίου, σελ. 40, 1959.
4. Υπ' αριθ. 95/26-4-1977 έγγραφο του Σ.Ε.Μ. Ναυπλίου.
5. Υπόμνημα του Σ.Ε.Μ. Ναυπλίου. “ΕΛΕΥΘΩ”, τεύχος 8, σελ. 25, 1977.
6. Υπ' αριθ. 77/28-4-1980 έγγραφο του Σ.Ε.Μ. Ναυπλίου.
7. Χειρόγραφη επιστολή άνευ αριθμού πρωτοκόλλου.
8. Υπ' αριθ. 410/11-4-1994 έγγραφο του Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου.
9. Βιβλίο Πρακτικών Συνεδριάσεων Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου, σελ. 1, 2008.
10. Βιβλίο Πρακτικών Συνεδριάσεων Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου, σελ. 1, 2011.
11. Βιβλίο Εσόδων – Εξόδων Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου, σελ. 1-150, 1959-2011.